

Datum

17 april 2020

Betreft: reactie ABU op de uitkomsten van de onderzoeken 'driehoeksrelaties' en 'de positie van uitzendwerknemers'

Het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid heeft de uitkomsten van de onderzoeken naar driehoeksrelaties en de positie van de uitzendwerknemers op 6 april jongstleden naar de Tweede Kamer gestuurd. In dit statement reageren wij op deze onderzoeken.

Uitzendwerk: allocatiefunctie werkt en rechtvaardigt nog steeds een verlicht arbeidsrechtelijk regime

De ABU is blij dat door de onderzoekers wordt bevestigd dat de allocatiefunctie van uitzendwerk – het bijeenbrengen van vraag en aanbod – goed werkt. Zij constateren dat de allocatie sneller verloopt, tot betere kandidaten leidt en voor bedrijven efficiënter is dan eigen werving. Uitzenders bieden oplossingen voor knelpunten bij de werving.

De onderzoekers hebben helaas niet gekeken naar de opstapfunctie van uitzendwerk. Een gemiste kans. Want juist daarmee biedt uitzendwerk oplossingen voor de tweedeling op de arbeidsmarkt. Uitzenden maakt het verschil tussen meedoen en niet meedoen. Zo realiseren uitzenders 16 procent van de banen van de Banenafpraak. 24 procent van de statushouders is via uitzenden aan het werk. 32 procent van de WW'ers gaat aan de slag via de uitzendbranche, van wie 79 procent drie jaar later nog steeds aan het werk is. Uitzendwerk vervult dus niet alleen een belangrijke allocatiefunctie maar ook een opstapfunctie. Volgens de ABU rechtvaardigt dit ook anno 2020 een gemoderniseerd doch verlicht arbeidsrechtelijk regime.

Groei van het aantal intermediairs: verhoog de toetredingsdrempel tot de uitzendbranche

In het onderzoek naar driehoeksrelaties staat dat het aantal intermediairs in 2019 is toegenomen tot 28.435. Dit is waarschijnlijk gebaseerd op alle KvK-registraties. Een registratie bestaat echter uit twee delen: een hoofdactiviteit en een nevenactiviteit. Het is belangrijk om dit onderscheid te maken. Er zijn zo'n 14.500 ondernemingen van wie de hoofdactiviteit uitzenden is. Dat zijn er nog steeds te veel. Zeker omdat slechts een op de drie een kwaliteitskeurmerk heeft en periodiek wordt gecontroleerd. Daarom heeft de ABU in het *Actieplan kwaliteitsimpuls uitzendbranche* voorgesteld om de toetredingsdrempel tot de uitzendbranche te verhogen. De start van een uitzendbureau moet een weloverwogen besluit zijn, geen geval van vluchtig ondernemerschap. Een middel om de drempel te verhogen, is een verplichte waarborgsom.

Driehoeksrelaties: reguleer de totale markt

Van alle driehoeksrelaties is uitzendwerk het best gereguleerd. De ABU is het eens met de onderzoekers dat een substantieel deel van de relatief nieuwe driehoeksrelaties arbeidsrechtelijk niet goed is geregeld. Dit komt doordat de Waadi niet van toepassing is. Met name als het gaat om driehoeksrelaties met zzp'ers (tussenkost) en contracting (uitbesteding). De grote toename van het aantal zzp'ers houdt in dat duurdere c.q. goed geregelde arbeidsvormen steeds meer worden vervangen door goedkopere. Dit zorgt voor een ongelijk speelveld en te lage beloning.

De ABU stelt daarom voor om de totale markt van driehoeksrelaties te reguleren. Dit kan gebeuren door de reikwijdte van de Waadi uit te breiden of soortgelijke wetgeving te ontwikkelen voor de nieuwe driehoeksrelaties. Dit zou betekenen dat regels zoals het loonverhoudingsvoorschrift (gelijke behandeling) en het onderkruipersverbod (verbod ter beschikking stellen bij staking) niet alleen zouden gelden voor uitzendwerk maar voor alle driehoeksrelaties.

Uitzendkrachten: meer werk- en inkomenszekerheid, geen aanwijzingen voor draaieurconstructies

Uit het onderzoek naar de positie van uitzendkrachten blijkt dat de rechtspositie van uitzendkrachten is verbeterd na de invoering van het (weliswaar complexe) uitzendregime in 1999 en de wijzigingen in 2015. De onderzoekers geven aan dat doorstromen naar een vaste baan bij de opdrachtgever achterblijft maar dat de werkzekerheid wel is toegenomen. Uitzendkrachten blijven langer aan het werk en zijn minder afhankelijk van een uitkering. Dit is mooi: bij het opstellen van de nieuwe cao was grotere werkzekerheid van uitzendkrachten een belangrijk doel van de ABU. Ook is de ABU blij dat de onderzoekers bevestigen dat de inlenersbeloning (gelijk loon bij gelijk werk) goed functioneert. Verder vindt de ABU het belangrijk dat de onderzoekers vaststellen dat draaieurconstructies nauwelijks voorkomen. Er zijn namelijk geen aanwijzingen gevonden voor een langdurig verblijf in fase A bij dezelfde uitzendwerkgever noch via een uitwisseling van uitzendkrachten tussen uitzendconcerns. Ook draaieurconstructies via de WW komen bijna niet voor. Dit is heel belangrijk, want uitzendkrachten moeten kunnen rekenen op de bescherming die de ABU-cao hen biedt.